TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)
2007. gada 27. februārī *

Lieta C-354/04 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas Statūtu 56. pantam,

ko 2004. gada 17. augustā iesniedza

***Gestoras Pro Amnistía***, Ernani [*Hernani*] (Spānija),

***Juan Mari Olano Olano***, ar dzīvesvietu Madridē (Spānija),

***Julen Zelarain Errasti***, ar dzīvesvietu Madridē (Spānija),

ko pārstāv D. Ružē [*D. Rouget*], advokāts,

prasītāji,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

**Eiropas Savienības Padome**, ko pārstāv E. Finegane [*E. Finnegan*] un M. Bauers [*M. Bauer*], pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

* Tiesvedības valoda — franču.

**Spānijas Karaliste**, ko pārstāv *Abogacía del Estado*,

**Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste**,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] un R. Šintgens [*R. Schintgen*], tiesneši A. Ticano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], P. Linda [*P. Lindh*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents) un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 26. oktobrī,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Iesniedzot apelācijas sūdzību, *Gestoras Pro Amnistía*, kā arī Olano Olano [*Olano Olano*] un Zelaranjs Erasti [*Zelarain Errasti*] lūdz atcelt Eiropas Kopienu Pirmās

instances tiesas 2004. gada 7. jūnija rīkojumu lietā T-333/02 *Gestoras Pro Amnistía* u.c./Padome, Krājumā nav publicēts (turpmāk tekstā — "apstrīdētais rīkojums"), ar ko noraidīta to prasība saņemt atlīdzību par kaitējumu, kuru, kā tie uzskata, viņi ir cietuši sakarā ar to, ka *Gestoras Pro Amnistía* ir iekļauta to personu, grupu un organizāciju sarakstā, kuras minētas Padomes 2001. gada 27. decembra Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu (OV L 344, 93. lpp.) 1. pantā, Padomes 2002. gada 2. maija Kopējās nostājas 2002/340/KĀDP, ar ko atjauno Kopējo nostāju 2001/931 (OV L 116, 75. lpp.), 1. pantā, kā arī Padomes 2002. gada 17. jūnija Kopējās nostājas 2002/462/KĀDP, ar ko atjauno Kopējo nostāju 2001/931 un atceļ Kopējo nostāju 2002/340 (OV L 160, 32. lpp.), 1. pantā.

## Prāvas priekšvēsture

2 Prāvas priekšvēsture apstrīdētā rīkojuma 1.–11. punktā ir izklāstīta šādi:

"1 No lietas materiāliem izriet, ka *Gestoras Pro Amnistía* ir organizācija, kuras mērķis ir aizsargāt cilvēktiesības Basku valstī un it īpaši ieslodzīto un politisko trimdinieku tiesības. Kā apgalvo prasītāji, šī organizācija tika izveidota 1976. gadā un tās atrašanās vieta bija Ernani (Spānija). Tā bija norīkojusi H. M. Olano Olano [*J. M. Olano Olano*] un J. Zelaranju Erasti [*J. Zelarain Errasti*] par oficiālajiem pārstāvjiem. Šajā sakarā nav iesniegts neviens oficiāls dokuments.

2 2001. gada 28. septembrī Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome pieņēma rezolūciju Nr. 1373 (2001), ar kuru tā īpaši nolēma, ka visām valstīm ir jāsniedz vislielākā savstarpējā palīdzība krimināllizmeklēšanas gadījumos un

citos procesos saistībā ar terora aktu finansēšanu vai atbalstu šādiem aktiem, ieskaitot palīdzību to pierādījumu iegūšanā, kuri ir to rīcībā un kuri ir nepieciešami procesā.

3 Ar 2001. gada 2. un 19. novembra rīkojumiem *Audiencia Nacional de Madrid* galvenais izmeklēšanas tiesnesis Nr. 5 attiecīgi uzdeva ieslodzīt iespējamos *Gestoras Pro Amnistía* vadītājus, tai skaitā tās abus oficiālos pārstāvjus, un atzina par prettiesiskām *Gestoras Pro Amnistía* darbības, pamatojoties uz to, ka šī organizācija atradās basku neatkarības organizācijas *ETA* sastāvā. *Gestoras Pro Amnistía* pārsūdzēja šo nolēmumu.

4 2001. gada 27. decembrī [Eiropas Savienības] Padome, uzskatot, ka ir nepieciešama Kopienas [un dalībvalstu] rīcība, lai īstenotu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūciju 1373 (2001), pieņēma Kopējo nostāju 2001/931 [..]. Šī kopējā nostāja tika pieņemta, pamatojoties uz LES 15. pantu, kas ietilpst Līguma par Eiropas Savienību V sadaļā ar nosaukumu "Noteikumi par kopējo ārpolitiku un drošības politiku" (KĀDP), un LES 34. pantu, kas ietilpst Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā ar nosaukumu "Noteikumi par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās" [..].

5 Kopējās nostājas 2001/931 1. un 4. pantā noteikts:

"*1. pants*

1. Šī kopējā nostāja saskaņā ar turpmāko pantu noteikumiem attiecas uz personām, grupām un organizācijām, kas ir iesaistītas terora aktos un uzskaitītas pielikumā.

[..]

6. Pielikumā minētos personu vārdus un organizāciju nosaukumus regulāri atjaunina, vismaz reizi sešos mēnešos, lai nodrošinātu pamatojumu vārdu un nosaukumu paturēšanai sarakstā."

"*4. pants*

Dalībvalstis, izmantojot policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, savstarpēji sniedz lielāko iespējamo palīdzību terora aktu novēršanā un apkarošanā, ievērojot VI sadaļu Līgumā par Eiropas Savienību. Šim nolūkam dalībvalstis attiecībā uz to iestāžu veiktu izmeklēšanu un tiesvedību par kādu no sarakstā uzskaitītajām personām, grupām vai organizācijām pēc pieprasījuma pilnīgi realizē savas pilnvaras saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem un citiem starptautiskiem līgumiem, vienošanos un konvencijām, kas dalībvalstīm ir saistošas."

6 Kopējās nostājas 2001/931 pielikuma 2. punktā, kas veltīts "grupām un organizācijām", ir norādīts:

"* — *Euskadi Ta Askatasuna/Tierra Vasca y Libertad/Basque Fatherland and Liberty (ETA)*

(Šādas organizācijas ir *ETA* teroristu grupā — *K.a.s., Xaki; Ekin, Jarrai-Haika-Segi, Gestoras pro-amnistía*)".

7 Šī pielikuma zemsvītras piezīmē norādīts, ka "personām, kuru vārds ir apzīmēts ar *, ir piemērojams tikai 4. pants".

8 2001. gada 27. decembrī Padome pieņēma arī Kopējo nostāju 2001/930/KĀDP par terorisma apkarošanu (OV L 344, 90. lpp.), Regulu (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām (OV L 344, 70. lpp.), un Lēmumu 2001/927/EK, ar kuru nosaka Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punktā paredzēto sarakstu (OV L 344, 83. lpp.). Nevienā no šiem dokumentiem prasītāji nav minēti.

9 Atbilstoši Padomes [2001. gada 18. decembra] deklarācijai, kas ietverta sēdes par Kopējās nostājas 2001/931 un Regulas Nr. 2580/2001 pieņemšanu protokola pielikumā (turpmāk tekstā — "Padomes deklarācija par tiesībām uz atlīdzību"):

"Padome saistībā ar Kopējās nostājas [2001/931] 1. panta 6. punktu atgādina, ka jebkura kļūda attiecībā uz personām, grupām vai organizācijām piešķir aizskartajai personai tiesības prasīt atlīdzinājumu tiesā."

10 Ar 2002. gada 23. maija lēmumu Eiropas Cilvēktiesību tiesa kā nepieņemamu noraidīja sūdzību, kuru prasītāji ierosināja pret piecpadsmit dalībvalstīm saistībā ar Kopējo nostāju 2001/931, tāpēc ka apstrīdētā situācija tiem nepiešķīra cietušā statusu sakarā ar [Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās] Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas [turpmāk tekstā — "ECTK") [*Recueil des arrêts et décisions 2002-V*] pārkāpumu.

11 2002. gada 2. maijā un 17. jūnijā Padome atbilstoši LES 15. un 34. pantam pieņēma Kopējās nostājas 2002/340/KĀDP un 2002/462/KĀDP, kas atjauno Kopējo nostāju 2001/931 (OV L 116, 75. lpp., un OV L 160, 32. lpp.). Šo abu kopējo nostāju pielikumos tādā pat formulējumā kā Kopējā nostājā 2001/931 ietverts nosaukums *Gestoras Pro Amnistía*."

3 Papildus šim prāvas priekšvēstures izklāstam jāprecizē, ka saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta pirmo daļu:

"[Personu, grupu un organizāciju, kas iesaistītas terora aktos,] sarakstu pielikumā izstrādā, pamatojoties uz precīzu informāciju vai materiālu attiecīgajā lietā, kas norāda, ka kompetenta iestāde pieņēmusi lēmumu par attiecīgajām personām, grupām un organizācijām neatkarīgi no tā, vai lieta ir par izmeklēšanas uzsākšanu vai apsūdzību saistībā ar terora akta veikšanu, mēģinājumu izdarīt terora aktu, līdzdalību šādā aktā vai tā veicināšanu, pamatojoties uz nopietniem un ticamiem pierādījumiem vai versijām, vai notiesāšanu par šādiem nodarījumiem. [..]"

4 *Gestoras Pro Amnistía* lūdza Padomei pieeju dokumentiem, uz kuriem tā pamatojās, lai iekļautu šo organizāciju Kopējās nostājas 2001/931 pielikumā pievienotajā sarakstā. Ar 2002. gada 27. marta vēstuli Padomes ģenerālsekretārs nosūtīja *Gestoras Pro Amnistía* vairākus dokumentus par šo kopējo nostāju. Uzskatot, ka šie dokumenti nedz tieši, nedz personiski neattiecās uz to, organizācija nosūtīja vēl vienu lūgumu Padomei, kuru tā ar 2002. gada 21. maija vēstuli noraidīja, pamatojoties uz to, ka informācija, kas vajadzīga minētā saraksta izstrādāšanai, pēc izvērtēšanas un lēmuma pieņemšanas tikusi nodota attiecīgo valstu delegācijām.

**Prasība Pirmās instances tiesā un apstrīdētais rīkojums**

5 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 31. oktobrī, prasītāji lūdza:

— piespriest Padomei samaksāt, pirmkārt, *Gestoras Pro Amnistía* naudas summu EUR 1 000 000 apmērā un, otrkārt, Olano Olano, kā arī Zelaranjam Erasti naudas summu EUR 100 000 apmērā katram par kaitējumu, kuru, kā tie uzskata, viņi ir cietuši sakarā ar to, ka *Gestoras Pro Amnistía* ir iekļauta to personu, grupu un organizāciju sarakstā, kas minētas 1. pantā attiecīgi Kopējā nostājā 2001/931, Kopējā nostājā 2002/340 un Kopējā nostājā 2002/462;

— noteikt, ka šīm naudas summām ir pieskaitāmi nokavējuma procenti ar ikgadējo likmi 4,5 %, sākot no Pirmās instances tiesas nolēmuma pasludināšanas dienas līdz samaksas veikšanai, un

— piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

6 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 12. februārī, Padome cēla iebildumu par nepieņemamību saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. pantu, lūdzot prasību atzīt par acīmredzami nepieņemamu un piespriest "prasītājai" atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

7 Ar 2003. gada 5. jūnija rīkojumu Pirmās instances tiesas otrās palātas priekšsēdētājs Spānijas Karalistei un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei atļāva iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam. Vienīgi Spānijas Karaliste iesniedza apsvērumus par iebildumu par nepieņemamību.

8 Savos apsvērumos par iebildumu par nepieņemamību prasītāju prasījumi Pirmās instances tiesai bija šādi:

— atzīt prasību par zaudējumu atlīdzību par pieņemamu;

— pakārtoti atzīt, ka Padome nav ievērojusi Kopienu tiesību vispārējos tiesību principus, un

— jebkurā gadījumā piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

9 Ar apstrīdēto rīkojumu, kas pieņemts atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 111. pantam, Pirmās instances tiesa, neuzsākot mutvārdu procesu, prasību noraidīja.

10 Pirmkārt, tā uzskatīja, ka tās kompetencē saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību sistēmu acīmredzami nebija izskatīt prasītāju prasību par atbildību.

11 Lai to secinātu, Pirmās instances tiesa norādīja, ka prasītājus skar vienīgi Kopējās nostājas 2001/931 4. pants, kurā noteikts, ka dalībvalstis Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā paredzētās policijas un tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās ietvaros savstarpēji sniedz vislielāko iespējamo palīdzību, un tādējādi Pirmās instances tiesa norādīja, ka aktu, kas, iespējams, radīja kaitējumu, vienīgais tiesiskais pamats bija LES 34. pants. Tā atzina, ka vienīgie LES 35. panta, uz kuru atsaucas LES 46. pants, 1., 6. un 7. punktā paredzētie tiesību aizsardzības līdzekļi bija lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, prasība atcelt tiesību aktu un strīdu izšķiršana starp dalībvalstīm. Līdz ar to Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka Līguma par Eiropas

Savienību VI sadaļā nebija paredzēts neviens atlīdzību nodrošinošs tiesību aizsardzības līdzeklis.

12 Otrkārt, Pirmās instances tiesa atzina, ka tās kompetencē tomēr bija pieņemt lēmumu par prasību, bet tikai jautājumā par Kopienas kompetences aizskārumu.

13 Pirmās instances tiesa atgādināja, ka Kopienu tiesas kompetencē ir izvērtēt, vai Līguma par Eiropas Savienību ietvaros pieņemtais akts neskar Kopienu kompetenci. Tā līdz ar to apstrīdētā rīkojuma 41.–47. punktā pārbaudīja, vai Padome, pieņemot apstrīdētos aktus, nebija prettiesiski piesavinājusies Kopienas kompetenci.

14 Tomēr Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka prasītāji nevarēja nosaukt nevienu tiesisku pamatu EK līgumā, kas bija pārkāpts. Tā nolēma, ka Padome pareizi pamatojās uz Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu, pieņemot attiecīgos aktus, un līdz ar to prasība tiktāl, ciktāl tā pamatojas uz Kopienas kompetences neievērošanu, ir noraidāma kā acīmredzami nepamatota.

**Lietas dalībnieku prasījumi Tiesā**

15 Prasītāju prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto rīkojumu;

— pašai pieņemt nolēmumu par prasību un apmierināt prasītāju iesniegtos prasījumus Pirmās instances tiesai, un

— piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

16 Padomes prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību kā acīmredzami nepieņemamu;

— pakārtoti noraidīt to kā nepamatotu;

— attiecīgā gadījumā nosūtīt lietu Pirmās instances tiesai, un

— piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 Spānijas Karalistes prasījumi ir tādi paši kā Padomei.

**Par apelācijas sūdzību**

*Par apelācijas sūdzības pieņemamību*

Lietas dalībnieku argumenti

18 Padome un Spānijas Karaliste norāda, ka prasītāju iesniegtie argumenti būtībā ir tādi paši kā tie, kas jau ir izklāstīti pirmajā instancē, īpaši neatsaucoties uz kļūdu tiesību

piemērošanā, kas pieļauta apstrīdētajā rīkojumā. Tādējādi apelācijas sūdzība ir noraidāma kā acīmredzami nepieņemama.

Tiesas vērtējums

— Par apelācijas sūdzību daļā, kura vērsta pret apstrīdēto rīkojumu saistībā ar to, ka ar to tiek noraidīts pamats par to, ka Padome ir piesavinājusies Kopienai piešķirto kompetenci

19 Prasītāji Pirmās instances tiesā uzsvēra, ka Padome, pieņemot Kopējo nostāju 2001/931, kura tika apstiprināta ar Kopējo nostāju 2002/340 un Kopējo nostāju 2002/462, patvaļīgi ir piesavinājusies Kopienai piešķirto kompetenci, lai atņemtu šajā kopējā nostājā minētajām personām tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.

20 Ar apstrīdēto rīkojumu Pirmās instances tiesa atzina, ka tās kompetencē ir izskatīt prasītāju celto prasību vienīgi daļā, kur tā pamatojas uz Kopienas kompetences neievērošanu, tai skaitā, atsaucoties uz 1998. gada 12. maija spriedumu lietā C-170/96 Komisija/Padome (*Recueil*, I-2763. lpp., 17. punkts). Pirmās instances tiesa apstrīdētā rīkojuma 45. un 46. punktā nolēma, ka LES 34. pants ir bijis atbilstošs tiesiskais pamats Kopējās nostājas 2001/931 4. panta pieņemšanai un prasītāji nav minējuši tiesisko pamatu EK līgumā, kas nebija ievērots.

21 Savā Tiesai iesniegtajā apelācijas sūdzībā prasītāji vienīgi vēlreiz apstiprina, ka Padome minētās kopējās nostājas ir pieņēmusi, pamatojoties uz LES 34. pantu kā tiesisko pamatu, ar vienīgo nolūku atņemt pārsūdzības tiesības. Prasītāji tomēr nav iesnieguši nevienu argumentu šī apgalvojuma pamatojumam.

22 No EKL 225. panta, Tiesas Statūtu 58. panta pirmās daļas un Tiesas Reglamenta 112. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka apelācijas sūdzībā precīzi jānorāda apstrīdētie sprieduma vai rīkojuma punkti, kurus lūdz atcelt, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti pamato šo lūgumu (skat. it īpaši 2000. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-352/98 P *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija, *Recueil*, I-5291. lpp., 34. punkts, un 2002. gada 8. janvāra spriedumu lietā C-248/99 P Francija/*Monsanto* un Komisija, *Recueil*, I-1. lpp., 68. punkts, kā arī 2003. gada 11. novembra rīkojumu lietā C-488/01 P *Martinez*/Parlaments, *Recueil*, I-13355. lpp., 40. punkts).

23 Šajā lietā jākonstatē, ka apelācijas sūdzībā, kā to uzsver Padome un Spānijas Karaliste, nav norādīts iemesls, kāpēc pamatojums, uz kuru apstrīdētā rīkojuma 45. un 46. punktā ir balstījusies Pirmās instances tiesa, ir kļūdains. Līdz ar to apelācijas sūdzība šajā daļā nav pieņemama.

— Par apelācijas sūdzību daļā, kura vērsta pret apstrīdēto rīkojumu saistībā ar to, ka tajā nolemts, ka Pirmās instances tiesas kompetencē nav izskatīt prasību par zaudējumu atlīdzību

24 Kā iepriekš teikts, no EKL 225. panta, Tiesas Statūtu 58. panta pirmās daļas un Tiesas Reglamenta 112. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka apelācijas sūdzībā precīzi jānorāda apstrīdētie sprieduma vai rīkojuma punkti, kurus lūdz atcelt, kā arī juridiskie argumenti, kas īpaši pamato šo lūgumu.

25 Šajā lietā un pretēji tam, kā to uzskata Padome un Spānijas Karaliste, apelācijas sūdzībā — daļā, kurā runa ir par Pirmās instances tiesas atteikumu atzīt, ka tās kompetencē ir izskatīt prasību par zaudējumu atlīdzību, — nav iekļauti vienīgi Pirmās instances tiesā iesniegtie pamati un argumenti, bet tajā arī tiek kritizēti apstrīdētā rīkojuma punkti, kā arī norādīti juridiskie argumenti, kas īpaši pamato šo sūdzību.

26 Tas nozīmē, ka apelācijas sūdzība ir pieņemama tiktāl, ciktāl tā ir vērsta pret to apstrīdētā rīkojuma daļu, kurā Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka tās kompetencē nav izskatīt prasību par zaudējumu atlīdzību.

*Par atsevišķu, apelācijas sūdzības atbalstam izvirzītu pamatu pieņemamību*

Lietas dalībnieku argumenti

27 Jautājumā par atsevišķu pamatu pieņemamību Padome un Spānijas Karaliste papildus norāda, ka pamats par Kopējās nostājas 2001/931 pielikumā iekļautās divu vienai pēc otras sekojošu zemsvītras piezīmes — kurā ar "*" apzīmē personas, kurām "ir piemērojams tikai 4. pants", — izvērtēšanu ir pirmo reizi minēts replikā un tādējādi ir nepieņemams. Prasītāji uzskata, ka šī izvērtēšana atklāja, ka pirms grozījumu izdarīšanas šajā zemsvītras piezīmē ar Padomes 2003. gada 27. jūnija Kopējo nostāju 2003/482/KĀDP (OV L 160, 100. lpp.) runa tajā bija vienīgi par "personām", proti, fiziskām personām, neiekļaujot "grupas un organizācijas", un šādos apstākļos 2002. gada 31. oktobrī, kad *Gestoras Pro Amnistía* cēla prasību Pirmās instances tiesā, tā nepiederēja pie kategorijas "personas, kurām ir piemērojams tikai 4. pants", bet pie grupu un organizāciju kategorijas, kurām ir piemērojamas Kopienas darbības, kas minētas Kopējās nostājas 2001/931 2. un 3. pantā.

28 Padome arī norāda, ka Pirmās instances tiesai nebija iesniegti divi prasītāju izvirzītie pamati un līdz ar to tie apelācijā nav pieņemami. Pirmkārt, tas ir pamats par to, ka dalībvalstīm bija jāievēro savas iepriekšējās līgumtiesiskās saistības saskaņā ar 1969. gada 23. maija Vīnes konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām 30. pantu par secīgi noslēgtu līgumu piemērošanu, kuri attiecas uz vienu un to pašu jautājumu, un EK līguma 307. pantu. Šīs iepriekšējās līgumtiesiskās saistības garantē

cilvēktiesību un pamatbrīvību efektīvu ievērošanu. Otrs nepieņemamais pamats ir par to, ka Tiesas judikatūrā ir iedibināts "paplašinātas kompetences" interpretācijas princips, saskaņā ar kuru Tiesa jau ir atzinusi savu kompetenci, izejot ārpus Līguma teksta.

Tiesas vērtējums

29 Saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 48. panta 2. punktu tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesību vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā.

30 Ļaut vienam lietas dalībniekam Tiesā pirmoreiz norādīt pamatu, ko tas nav norādījis Pirmās instances tiesā, nozīmētu ļaut tam vērsties Tiesā, kuras kompetence apelācijas tiesvedībā ir ierobežota, ar strīdu, kas ir plašāks nekā tas, kurš iesniegts izskatīšanai Pirmās instances tiesā. Izskatot apelācijas sūdzību, Tiesas kompetencē ir izvērtēt tikai to, vai risinājums, kas ir sniegts attiecībā uz pirmajā instancē izvirzītajiem pamatiem, ir likumīgs (skat. 1994. gada 1. jūnija spriedumu lietā C-136/92 P Komisija/*Brazzelli Lualdi* u.c., *Recueil*, I-1981. lpp., 58. un 59. punkts).

31 Šajā lietā jākonstatē, ka prasītāji Pirmās instances tiesā nav izvirzījuši pamatus par Kopējās nostājas 2001/931 pielikumā iekļautās zemsvītras piezīmes teksta grozīšanu, par to, ka dalībvalstīm ir jāievēro savas iepriekšējās līgumtiesiskās saistības, un par vispārējo interpretācijas principu jautājumā par Tiesas "paplašināto kompetenci".

32 Līdz ar to šie pamati nav pieņemami.

*Par lietas būtību*

Lietas dalībnieku argumenti

33 Prasītāji uzskata, ka Pirmās instances tiesa ir kļūdījusies, atzīstot, ka tās kompetencē nav izskatīt prasītāju celto prasību par zaudējumu atlīdzību.

34 Savienība ir tiesību kopiena, kas saskaņā ar LES 6. panta 2. punktu garantē ECTK 13. pantā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kā arī šīs konvencijas 6. pantā paredzētās tiesības uz tiesu.

35 Turklāt Padome savā deklarācijā par tiesībām uz atlīdzību ir atzinusi, ka jebkura kļūda Kopējās nostājas 2001/931 pielikumā pievienotā saraksta izveidošanā ir Padomes kļūda, un tas dod tiesības saņemt atlīdzību. Šajā deklarācijā Padome ir apstiprinājusi, ka šīs tiesības ir personām, grupām un organizācijām, kas kā prasītāji minēti Kopējās nostājas 2001/931 4. pantā, ar tādiem pašiem nosacījumiem kā personām, grupām un organizācijām, kuras ir iekļautas Regulas Nr. 2580/2001 pielikumā pievienotajā sarakstā vai kuras ir minētas šīs kopējās nostājas 3. pantā, kurām ir tiesības vērsties Pirmās instances tiesā, ja tās ir minētas saskaņā ar EK līgumu pieņemtajos aktos. Prasītāji šajā sakarā atsaucas uz Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 2003. gada 15. maija rīkojumu lietā T-47/03 R *Sison*/Padome (*Recueil*, II-2047. lpp.).

36 Ņemot vērā, ka akts, kas ir radījis apgalvoto kaitējumu, ir Padomes akts, kas ir pieņemts kopīgi ar visām dalībvalstīm, prasību par zaudējumu atlīdzību nevarētu celt valsts tiesās, kuru kompetencē nebūtu to izskatīt, jo dalībvalstu atbildību nav iespējams sadalīt.

37 Turklāt tiek norādīts, ka Padomes 2002. gada 19. decembra Lēmuma 2003/48/TI par īpašu pasākumu piemērošanu policijas un tiesu iestāžu sadarbībā, lai apkarotu terorismu saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931/ KĀDP 4. pantu (OV 2003, L 16, 68. lpp.), preambulas astotajā apsvērumā noteikts, ka "šajā lēmumā ievērotas pamattiesības un ņemti vērā Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā atzītie principi. Neko šajā lēmumā nedrīkst interpretēt kā atļauju neievērot tiesisko aizsardzību, ko Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP pielikumā uzskaitītajām personām, grupām vai organizācijām piešķir valstu tiesību akti".

38 Padomes deklarācija par tiesībām uz atlīdzību, kura izskaidrota Lēmuma 2003/48/TI preambulas astotajā apsvērumā, kā arī LES 6. panta 2. punkts kopā veido atbilstošu tiesisko pamatu, lai apstiprinātu Kopienu tiesas kompetenci. Tādējādi Pirmās instances tiesa apstrīdētajā rīkojumā ir kļūdījusies, atzīstot, ka tās kompetencē nav pieņemt nolēmumu par prasītāju zaudējumu atlīdzības prasībām.

39 Prasītāji turklāt apgalvo, ka Padome terorisma apkarošanai pieņēmusi vairākus aktus, pamatojoties uz dažādiem tiesiskiem pamatiem, lai atņemtu atsevišķām personām, grupām un organizācijām tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.

40 Padome uzskata, ka apelācijas sūdzība nav pamatota. Pirmās instances tiesa ir pareizi uzskatījusi, ka neviens tiesību aizsardzības līdzeklis zaudējumu atlīdzībai nav paredzēts Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā. Tā kā runa nav par aktu, kuru ir pieņēmusi Eiropas Kopiena, bet gan par aktu, kas ir pieņemts saskaņā ar noteikumiem, kas reglamentē Savienību, prasība par zaudējumu atlīdzību nevar tikt celta, pamatojoties uz EKL 288. pantu. Sava apgalvojuma atbalstam Padome atsaucas uz 1975. gada 26. novembra spriedumu lietā 99/74 *Grands moulins des Antilles*/Komisija (*Recueil*, 1531. lpp., 17. punkts).

41 Lēmuma 2003/48/TI preambulas astotajā apsvērumā ir vienīgi minēta tiesiskā aizsardzība, ko piešķir "valstu tiesību akti", nevis Kopienu tiesības. Nedz šis teksts, nedz Padomes deklarācija par tiesībām uz atlīdzību neļautu Kopienu tiesai lemt par prasītāju celto prasību par zaudējumu atlīdzību, kas nav paredzēta Līgumā par Eiropas Savienību.

42 Spānijas Karaliste norāda, ka *Gestoras Pro Amnistía* darbības tika atzītas par nelikumīgām ar *Audiencia Nacional de Madrid* galvenā izmeklēšanas tiesneša Nr. 5 2001. gada 19. decembra rīkojumu. Olano Olano, kuru jau vairākas reizes bija notiesājusi Spānijas tiesa, tostarp par ieroču, munīcijas vai sprāgstvielu turēšanu, attiecībā uz kuru bija izdots starptautisks aresta mandāts, kuru izdeva tas pats galvenais izmeklēšanas tiesnesis, 2001. gada 3. decembrī aizturēja Francijas policija, viņu izdeva Spānijas iestādēm un pēc tam ieslodzīja Madridē. Zelaranjs Erasti, kuru aizturēja 2001. gada 31. oktobrī saistībā ar viņa pienākumiem *Gestoras Pro Amnistía*, Spānijas tiesa apsūdzēja procesā, kas attiecās uz šo organizāciju, un citā procesā par piederību terorisma organizācijai.

43 Par lietas būtību — Spānijas Karaliste piekrīt Padomes apgalvotajam. Apelācijas sūdzībā nav minēts nekas tāds, kas varētu apšaubīt apstrīdētā rīkojuma tiesiskumu.

Tiesas vērtējums

— Par pamatu saistībā ar Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļas noteikumu neievērošanu

44 No Līguma par Eiropas Savienību 46. panta izriet, ka EK līguma un EAEK līguma noteikumi par Tiesas kompetenci attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu ir piemērojami tikai "saskaņā ar LES 35. pantā paredzētajiem nosacījumiem".

45 LES 35. pantā noteikts, ka Tiesas kompetencē ir izskatīt trīs gadījumus. Pirmkārt, saskaņā ar LES 35. panta 1. punktu tās kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par pamatlēmumu un lēmumu spēkā esamību un interpretāciju, par to konvenciju interpretāciju, kas pieņemtas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu, kā arī par šo konvenciju īstenošanas pasākumu spēkā esamību un interpretāciju. Otrkārt, 6. punktā noteikta arī Tiesas kompetence pārbaudīt pamatlēmumu un lēmumu likumību, ja dalībvalsts vai Eiropas Kopienu Komisija ir vērsusies Tiesā sakarā ar kompetences trūkumu, par būtisku procedūras noteikumu pārkāpumiem, par Līguma par Eiropas Savienību vai jebkuru ar tā piemērošanu saistīto tiesību normu pārkāpumiem vai arī par pilnvaru nepareizu izmantošanu. Visbeidzot, 7. punktā paredzēts, ka Tiesas kompetencē ir izšķirt jebkuras domstarpības starp dalībvalstīm attiecībā uz tādu aktu interpretāciju vai piemērošanu, kas pieņemti saskaņā ar LES 34. panta 2. punktu, ja vien šādas domstarpības nevar izšķirt Padome sešu mēnešu laikā pēc tam, kad kāds no locekļiem vērsies Padomē.

46 LES 35. pantā savukārt Tiesai nav piešķirta nekāda kompetence izskatīt prasību par zaudējumu atlīdzību.

47 Turklāt LES 41. panta 1. punktā to Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu vidū, kuri ir piemērojami jomās, kuras ir noteiktas Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā, nav minēta EKL 288. panta otrā daļa, saskaņā ar kuru Kopiena saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, ko radījušas Kopienas iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus, vai EKL 235. pants, kurā noteikts, ka Tiesas kompetencē ir izskatīt lietas par kaitējuma, kas paredzēts EKL 288. panta otrajā daļā, novēršanu (pēc analoģijas skat. 2005. gada 15. marta spriedumu lietā C-160/03 Spānija/*Eurojust*, Krājums, I-2077. lpp., 38. punkts).

48 No iepriekš minētā izriet, ka Pirmās instances tiesas rīkojumā nav pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, atzīstot, ka Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļā nav paredzēta prasība par zaudējumu atlīdzību. Līdz ar to izvirzītais pamats ir noraidāms.

— Par pamatu saistībā ar tiesību uz efektīvu tiesisko aizsardzību neievērošanu

49 Prasītāji Pirmās instances tiesā atsaucās arī uz pamattiesību un it īpaši tiesību uz efektīvu tiesisko aizsardzību ievērošanu, kas izriet no LES 6. panta 2. punkta. Prasītāji būtībā norādīja, ka viņu rīcībā nav neviena līdzekļa, lai apstrīdētu *Gestora Pro Amnistía* iekļaušanu Kopējās nostājas 2001/931 pielikumā pievienotajā sarakstā, un ka ar apstrīdēto rīkojumu nav ievērotas to tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību.

50 Taisnība, ka attiecībā uz Savienību līgumi ir izveidojuši tiesību aizsardzības sistēmu, kurā Tiesas kompetence saskaņā ar LES 35. pantu Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļas ietvaros ir šaurāka, nekā tā ir saskaņā ar EK līgumu (šajā sakarā skat. 2005. gada 16. jūnija spriedumu lietā C-105/03 *Pupino*, Krājums, I-5285. lpp., 35. punkts). Tā turklāt ir vēl šaurāka V sadaļas ietvaros. Kaut arī var tikt paredzēta cita tiesību aizsardzības sistēma — it īpaši ārpuslīgumiskās atbildības sistēma, — kas nav izveidota ar līgumiem, attiecīgā gadījumā dalībvalstīm saskaņā ar LES 48. pantu būtu jāreformē pašreiz spēkā esošā sistēma.

51 Prasītāji tomēr nevar pamatoti uzskatīt, ka tiem ir atņemta jebkāda tiesiskā aizsardzība. Kā tas izriet no LES 6. panta, Savienība ir dibināta, ievērojot tiesiskuma principu, un tā ievēro pamattiesības kā Kopienu vispārējos tiesību principus. No tā izriet, ka iestādes ir pakļautas to izdoto aktu atbilstības līgumiem un vispārējiem tiesību principiem pārbaudei tādā pašā veidā kā dalībvalstis, kad tās ievieš Savienības tiesības.

52 Šajā sakarā jāuzsver, ka LES 34. pantā noteikts, ka Padome var pieņemt dažāda veida aktus ar dažādu piemērošanas apjomu. Saskaņā ar LES 34. panta 2. punkta a) apakšpunktu Padome var "pieņemt kopēju nostāju, kurā definē Savienības attieksmi kādā konkrētā jautājumā". Kopējā nostāja noteic dalībvalstīm pienākumu to ievērot saskaņā ar lojālās sadarbības principu, kas it īpaši nozīmē, ka dalībvalstis veic visus atbilstošos vispārējos un īpašos pasākumus, lai nodrošinātu savu pienākumu izpildi saskaņā ar Eiropas Savienības tiesībām (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Pupino*, 42. punkts). LES 37. pantā noteikts, ka "starptautiskajās organizācijās un starptautiskajās konferencēs, kur piedalās dalībvalstis, tās aizstāv kopējās nostājas". Tomēr kopējā nostāja pati par sevi nevar radīt tiesiskas sekas trešām personām. Tāpēc sistēmā, kas ir izveidota saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļu, vienīgi pamatlēmumus un lēmumus var pārsūdzēt, ceļot prasību atcelt tiesību aktu Eiropas Kopienu Tiesā. Tiesas kompetence, kāda tā ir noteikta LES 35. panta 1. punktā, sniegt prejudiciālus nolēmumus nav piemērojama kopējām nostājām, bet attiecas vienīgi uz pamatlēmumu un lēmumu spēkā esamības pārbaudi un interpretāciju, to konvenciju interpretāciju, kas pieņemtas saskaņā ar

VI sadaļu, kā arī šo konvenciju īstenošanas pasākumu spēkā esamību un interpretāciju.

53 Neparedzot iespēju valsts tiesām vērsties Tiesā, iesniedzot prejudiciālu jautājumu par kopējo nostāju, bet vienīgi par aktiem, kas ir minēti LES 35. panta 1. punktā, tajā kā akti, par kuriem var iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir minēti visi Padomes pieņemtie tiesību noteikumi, kuri rada tiesiskas sekas trešām personām. Ņemot vērā, ka procedūras, kurā Tiesai ir tiesības pieņemt lēmumu, sniedzot prejudiciālu nolēmumu, mērķis ir nodrošināt tiesību ievērošanu, interpretējot un piemērojot Līgumu, šim mērķim pretēji būtu sašaurināti interpretēt LES 35. panta 1. punktu. Līdz ar to iespējai vērsties Tiesā prejudiciālā nolēmuma procedūras ietvaros būtu jābūt par ikvienu Padomes pieņemtu tiesību noteikumu — neatkarīgi no tā veida vai formas —, kas rada tiesiskas sekas trešām personām (pēc analoģijas skat. 1971. gada 31. marta spriedumu lietā 22/70 Komisija/Padome, tā sauktajā lietā "AETR", *Recueil*, 263. lpp., 38.–42. punkts, un 1997. gada 20. marta spriedumu lietā C-57/95 Francija/Komisija, *Recueil*, I-1627. lpp., 7. un turpmākie punkti).

54 Līdz ar to kopējā nostāja, kuras piemērošanas joma tās satura dēļ pārsniedz to piemērošanas jomu, ko Līgums par Eiropas Savienību piešķir šāda veida aktam, ir pakļaujama Tiesas kontrolei. Tādējādi valsts tiesa, kura izskata strīdu, kurā viens no jautājumiem ir par kopējās nostājas, kas ir pieņemta, pamatojoties uz LES 34. pantu, spēkā esamību vai interpretāciju, kā tas šajā lietā ir par daļu no Kopējās nostājas 2001/931 un katrā ziņā par tās 4. pantu, kā arī tās pielikumu, un kurai ir nopietnas šaubas par to, vai šī kopējā nostāja patiešām rada tiesiskas sekas trešām personām, var lūgt Tiesai pieņemt lēmumu prejudiciālā nolēmuma procedūrā saskaņā ar LES 35. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Līdz ar to Tiesas ziņā ir atzīt, ka attiecīgā gadījumā kopējā nostāja rada tiesiskas sekas trešām personām, sniegt tās atbilstošu kvalifikāciju un pieņemt lēmumu prejudiciālā nolēmuma procedūrā.

55 Tiesas kompetencē ir arī pārbaudīt šādu aktu likumību, kad dalībvalsts vai Komisija ir vērsusies Tiesā, ievērojot LES 35. panta 6. punktā paredzētos nosacījumus.

56 Visbeidzot, jāatgādina, ka dalībvalstu un it īpaši to tiesu ziņā ir interpretēt un piemērot iekšējās procesuālās tiesību normas par tiesību aizsardzības iespēju izmantošanu tādā veidā, kas fiziskām un juridiskām personām dod tiesības tiesā apstrīdēt jebkura valsts lēmuma vai cita pasākuma likumību jautājumā par kāda Eiropas Savienības akta izstrādāšanu vai piemērošanu attiecībā uz tām un attiecīgā gadījumā prasīt ciestā kaitējuma atlīdzību.

57 No iepriekš minētā izriet, ka prasītāju apgalvojumi par to, ka apstrīdētā kopējā nostāja ir tos atstājusi bez tiesību aizsardzības iespējām, kas ir pretēji efektīvas tiesiskās aizsardzības prasībai, un ka ar apstrīdēto rīkojumu nav ievērotas to tiesības uz šādu aizsardzību, nav pamatoti. Līdz ar to pamats ir noraidāms.

— Par pamatu saistībā ar Padomes deklarācijas, kas sniegta tās 2001. gada 18. decembra Lēmumā 15453/01, neievērošanu

58 Prasītāji Pirmās instances tiesā atsaucās uz Padomes deklarāciju, kas sniegta tās 2001. gada 18. decembra Lēmumā 15453/01, saskaņā ar kuru "Padome saistībā ar Kopējās nostājas par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu 1. panta 6. punktu un Regulas par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, 2. panta 3. punktu atgādina, ka jebkura kļūda attiecībā uz personām, grupām vai organizācijām piešķir aizskartajai personai tiesības prasīt atlīdzinājumu tiesā".

59 Prasītāji uzskata, ka šī deklarācija ir jāinterpretē, ņemot vērā Padomes 2002. gada 19. decembra Lēmuma 2003/48/TI par īpašu pasākumu piemērošanu policijas un tiesu iestāžu sadarbībā, lai apkarotu terorismu, preambulas astoto apsvērumu, kurā noteikts: "Šajā lēmumā ievērotas pamattiesības un ņemti vērā Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā atzītie principi. Neko šajā lēmumā nedrīkst interpretēt kā atļauju neievērot tiesisko aizsardzību, ko Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP pielikumā uzskaitītajām personām, grupām vai organizācijām piešķir valstu tiesību akti".

60 Tomēr no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka šāda deklarācija nav pietiekama, lai radītu tiesību aizsardzības iespēju, kas nav paredzēta piemērojamās tiesību normās, un ka šādu deklarāciju līdz ar to nevar atzīt par juridiski saistošu, nedz arī izmantot no Līguma par Eiropas Savienību izrietošo tiesību interpretācijai, ja, kā tas ir šajā lietā, deklarācijas saturs nav minēts attiecīgajā tiesību normā (šajā sakarā skat. 1991. gada 26. februāra spriedumu lietā C-292/89 *Antonissen*, *Recueil*, I-745. lpp., 18. punkts; 1997. gada 29. maija spriedumu lietā C-329/95 *VAG Sverige*, *Recueil*, I-2675. lpp., 23. punkts, un 2004. gada 24. jūnija spriedumu lietā C-49/02 *Heidelberger Bauchemie*, Krājums, I-6129. lpp., 17. punkts).

61 Līdz ar to Pirmās instances tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, apstrīdētajā rīkojumā atzīstot, ka Padomes deklarācija, kas sniegta tās 2001. gada 18. decembra Lēmumā 15453/01, nevar būt pietiekama, lai Eiropas Kopienu Tiesai piešķirtu kompetenci izskatīt prasību par zaudējumu atlīdzību Līguma par Eiropas Savienību VI sadaļas ietvaros.

62 No visa iepriekš minētā izriet, ka Pirmās instances tiesa savā rīkojumā nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atzīstot, ka tās kompetencē acīmredzami nav izskatīt prasību par zaudējumu atlīdzību saistībā ar tāda kaitējuma atlīdzību, ko, iespējams, prasītājiem radījusi *Gestoras Pro Amnistía* iekļaušana Kopējās nostājas 2001/931, kas atjaunota ar Kopējo nostāju 2002/340 un Kopējo nostāju 2002/462, pielikumā pievienotajā sarakstā.

63 Tā kā neviens no izvirzītajiem pamatiem nav pamatots, apelācijas sūdzība ir noraidāma.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

64 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Padome ir prasījusi piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā prasītājiem spriedums nav labvēlīgs, tiem jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

65 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 4. punkta pirmo daļu, kas arī piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Saskaņā ar šo pantu līdz ar to jānolemj, ka Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

**1) prasību noraidīt;**

**2) *Gestoras Pro Amnistía*, Olano Olano un Zelaranjs Erasti atlīdzina tiesāšanās izdevumus;**

**3) Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

[Paraksti]